

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

 WARSZAWA.

Nr. 10.

 15 maja 1933.

T R E Ś Ć :

OKÓLNIKI:

	Str.
Nr. 1690/I. U./33 w sprawie sporządzania i zatwierdzania aktów zbycia lub obciążenia nieruchomości niehipotekowanych	162
Nr. 1691/I. U./33 w sprawie opłat za doręczenia w postępowaniu rejestrowem	162

OBWIESZCZENIE w sprawie wypuszczenia w obieg znaczków sądowych o wartości 10 zł z napisem „opłata sądowa”	163
---	-----

KOMUNIKAT

w sprawie zwrotu opłat szkolnych	163
--	-----

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO w sprawie wykładni art. XLV § 4 i art. XLV ¹ § 1 Przepisów wprowadzających Kodeks Postępowania Cywilnego	164
--	-----

RUCH SŁUŻBOWY:

Ruch służbowy w sądownictwie	166
--	-----

Obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziowskich	167
---	-----

BIBLIOGRAFJA	167
------------------------	-----

OKÓLNIK Nr. 1690/I. U./33

w sprawie sporządzania i zatwierdzania aktów zbycia lub obciążenia nieruchomości niehipotekowanych.

Do Panów Prezesów Sądów Okręgowych, Sędziów Grodzkich i Notariuszów na obszarze okręgów Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Wobec wątpliwości, jakie wywołały w praktyce nowe przepisy egzekucyjne w związku z art. 90 i 256 — 258 ustawy notarialnej z 1866 r., wyjaśniam co następuje:

Nowy kodeks postępowania cywilnego nie zabrania zbywania lub obciążania zajętej nieruchomości niehipotekowanej, lecz stanowi, że zbycie lub obciążenie nieruchomości po zajęciu nie ma wpływu na dalsze postępowanie (art. 662 § 1 i 3, art. 764).

Podobnie zabezpieczenie powództwa przez zakaz zbywania lub obciążania nieruchomości niehipotekowanej (art. 851 p. 3, art. 856) nie stanowi zakazu w ścisłym znaczeniu, lecz ma jedynie ten skutek, że zbycie lub obciążenie nieruchomości wbrew zakazowi po wciągnięciu do wykazu zajętych nieruchomości niehipotekowanych wzmianki o tym zakazie nie ma wpływu na prawa wierzyciela (art. 856 § 3).

Przepisy powyższe chronią dostatecznie prawa wierzycieli; prawa osób trzecich chroni zasada jawności wykazu zajętych nieruchomości niehipotekowanych (§ 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 15 grudnia 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 945).

Wobec tego notariusz nie może odmówić sporządzenia aktu notarialnego (art. 90 ust. not.) co do nieruchomości z powodu skierowania do niej egzekucji lub zabezpieczenia na niej powództwa przez zakaz zbywania i obciążania jej w myśl przepisów kodeksu postępowania cywilnego, lecz powinien — zgodnie z art. 89 ust. not. — uprzedzić strony o przepisach art. 662, 764 i 856 k. p. c. i zaznaczyć to w treści aktu. Również prezes sądu okręgowego lub sędzia grodzki nie może odmówić zatwierdzenia aktu notarialnego w trybie art. 256 ust. not. z przyczyn, wyżej wymienionych.

Warszawa, dnia 29 kwietnia 1933 r.

Minister Sprawiedliwości:
Czesław Michałowski

OKÓLNIK Nr. 1691/I. U./33

w sprawie opłat za doręczenia w postępowaniu rejestrowym.

Do Panów Prezesów Sądów Okręgowych w okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

W związku z wątpliwościami, jakie powstały w praktyce co do pobierania opłat za doręczenia, dokonywane z urzędu w postępowaniu rejestrowym, wyjaśniam co następuje:

Zgodnie z art. 15 ust. 3 dekretu z 7 lutego 1919 r. o rejestrze handlowym (Dz. P. P. P. Nr. 14, poz. 164) koszty postępowania rejestrowego z urzędu ponosi uchylający się od zarejestrowania. W myśl art. 43 przepisów o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 805) do kosztów postępowania należą między innymi wydatki na doręczenia wezwań

i innych pism sądowych. Wobec tego za doręczenia, dokonywane z urzędu w postępowaniu rejestrowym (art. 6 i 15 dekretu o rejestrze handlowym) należy pobierać opłatę w wysokości, określonej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 31 marca 1932 r. w sprawie opłaty za doręczenia sądowe w sprawach cywilnych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 270).

Panów Prezesów proszę o czuwanie nad ścisłym przestrzeganiem niniejszego okólnika.

Warszawa, dnia 29 kwietnia 1933 roku.

Minister Sprawiedliwości:
Czesław Michałowski

O B W I E S Z C Z E N I E

w sprawie wypuszczenia w obieg znaczków sądowych o wartości 10 zł. z napisem „opłata sądowa“.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Ministrów Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 31 marca 1932 r. w sprawie uiszczania opłat i kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 269), Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do powszechnej wiadomości, że z dniem 15 czerwca 1933 r. zostają wypuszczone w obieg znaczki sądowe o wartości 10 zł. z napisem „opłata sądowa“. Opisanie znaczka: rysunek przedstawia pośrodku w ośmiobocznym obramowaniu na ciemnym tle jasną postać siedzącej Temidy; u dołu znaczka pośrodku znajduje się jasna tarcza, a na niej w ciemnym kole jasne godło państwowe; u góry na ciemnym tle — jasny napis „opłata sądowa“; w narożnikach dolnych — ciemne liczby „10“, obok liczb jasne litery „zł“; po bokach — ornamentacje ze związanych różg liktorskich oraz dębowych liści stylizowanych; granice rysunku zakończone prostymi liniami; kolor znaczka szaro-fioletowy; format podłużny, wymiar 39 × 23 mm.

K O M U N I K A T

w sprawie zwrotu opłat szkolnych.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Prezes Rady Ministrów zakomunikował następujący okólnik Nr. 18 z dnia 28 kwietnia 1933 r. Nr. 49-13/34:

W związku z nowym ustaleniem terminu zakończenia nauki w szkołach — zarządzam w porozumieniu z PP. Ministrem Skarbu oraz Wyznani Religijnych i Oświecenia Publicznego częściową zmianę okólnika z dnia 4 września 1925 r. L. 14604 w tym kierunku, że zwrot opłaty szkolnej za miesiąc czerwiec przysługuje tylko w połowie ustalonej wysokości, t. j. za czas faktycznej nauki w szkołach w tym miesiącu.

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO

w sprawie wykładni art. XLV § 4 i art. XLV¹ § 1 Przepisów wprowadzających Kodeks Postępowania Cywilnego.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby cywilnej:

Prezes Dr. A. St. Sieradzki, jako przewodniczący,

Sędziowie S. N.: Dr. T. Bresiewicz, S. Holewiński, Dr. Wł. Dbałowski, M. Stefko, W. Miszewski, J. Hrobni, A. Stanisławski, W. Kondratowicz, M. Grabowski, W. Święcicki, Dr. M. Wawrzukowicz, M. Lisiewski, K. Rakowiecki, W. Łukasiewicz, E. Krotowski, J. Jurcki, T. Dyduzyński, Dr. Fr. Wajda, J. Witecki, J. Włoczewski, Dr. J. Łopuszański, J. Namitkiewicz, B. Bitner, A. Waśkowski, S. Staszewski, B. Niewiarowski,

w obecności Prokuratora S. N. L. Konica, przy udziale protokolanta S. S. O. Czesława Konecznego, rozpoznawał na posiedzeniu niejawnym dnia 8 kwietnia 1933 wniosek Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 lutego 1933 r. o wyjaśnienie w trybie art. 41 § 1 u. s. p.:

„Czy przepisy art. XLV § 4 i art. XLV¹ § 1 przep. wpraw. kod. post. cyw. co do orzekania jednoosobowego stosować należy do spraw, wszczętych przed dniem wejścia w życie Kodeksu Postępowania Cywilnego?”

Sąd Najwyższy po wysłuchaniu wniosków Prokuratora zważył, co następuje:

Powołane w piśmie Ministra Sprawiedliwości przepisy stanowią:

Art. XLV § 4: „W sprawach, osądzonych przez jednego sędziego, sąd apelacyjny orzeka jednoosobowo, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przenosi 500 zł, a nie przewyższa 20.000 zł”.

Art. XLV¹ § 1: „Sąd okręgowy rozstrzyga jednoosobowo środki odwoławcze od orzeczeń sądów grodzkich we wszystkich sprawach, z wyjątkiem tych spraw, w których wartość przedmiotu zaskarżenia nie przenosi 500 zł lub przewyższa 20.000 zł, oraz spraw o ochronę zakłóconego lub przywrócenie utraconego posiadania”.

Oba te przepisy zostały wprowadzone rozporządzeniem z 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 802) z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1933 r.

Miały one na celu, jak wynika z pisma Ministra Sprawiedliwości, przyspieszenie biegu spraw i usunięcie powstałych w sądach 2-ej instancji zaległości przy niezmięionej, a nawet zmniejszonej, liczbie sędziów.

Z uwagi na powyższy cel możnaby mniemać, iż intencją prawodawcy mogło być jak najrychlejsze zastosowanie nowego trybu rozstrzygania spraw w 2-ej instancji i niewyłączanie z tego trybu spraw, które były wszczęte przed wejściem w życie Kod. Post. Cyw.

Wszakże wykładnia, oparta na poszukiwaniu intencji i zamiaru prawodawcy, o tyle tylko może być zastosowana, o ile nie stoi w sprzeczności z brzmieniem tekstu oraz z przepisami, mającymi z nim związek, tudzież z założeniami, na których zbudowany jest ten tekst.

Przedewszystkiem zaznaczyć należy, że, jak już wyżej wspomniano, moc obowiązująca omawianych przepisów rozpoczęła się z dniem 1 stycz-

nia 1933 r., czyli jednocześnie z wejściem w życie Kod. Post. Cyw. Stąd płynnie wniosek, że mają być one stosowane do spraw, rozpoznawanych pod rządem tego kodeksu.

Do kategorii tych spraw należą sprawy, wszczęte po wejściu w życie Kodeksu Postępowania Cywilnego (art. 864 K. P. C.), a nadto: 1) sprawy, wszczęte wcześniej, w których w 1-ej instancji nastąpiło zawieszenie (przerwa, spoczywanie) postępowania przed 1 stycznia 1933 r. albo po tej dacie, jeżeli postępowanie zostało podjęte po wejściu w życie K. P. C., z wyjątkiem spraw, w których dalsze postępowanie miałyby się odbyć w trybie, którego K. P. C. nie zna (art. XXXVII przep. wpr. K. P. C.), 2) sprawy, toczące się według przepisów francuskiej procedury cywilnej, jeżeli w przepisany czas akta procesowe złożone będą w sądzie (art. XL przep. wpr. K. P. C.) i 3) sprawy o wznowienie postępowania, wszczęte po wejściu w życie K. P. C., chociażby były rozstrzygnięte pod rządem poprzednio obowiązujących ustaw procesowych (art. XLII przep. wpr. K. P. C.).

Wszelkie inne sprawy, wszczęte przed 1 stycznia 1933 r., winny być rozpoznawane „aż do ukończenia według przepisów dotychczasowych” (art. XXXVI ust. 1-szy przep. wpr. K. P. C.).

Z wyrażenia „według przepisów dotychczasowych” wynika, iż mowa tu jest o normach nie tylko ściśle procesowych, lecz w ogóle o wszelkich normach, mających związek z postępowaniem sądowym, w szczególności o przepisach, dotyczących składu sądu orzekającego. A zatem w sprawach tych sądy 2-ej instancji winny orzekać w składzie, wskazanym w prawie, obowiązującym przed 1 stycznia 1933 r., czyli zawsze kolegialnie (art. 23 § 1, art. 34 i art. 273 § 1 p. 3 U. S. P.).

Wniosek ten znajduje dalsze usprawiedliwienie w tem, że konstrukcja przepisów art. XLV § 4 i art. XLV¹ § 1 o jednoosobowym orzekaniu w 2-ej instancji, nie dałaby się zastosować w sprawach, prowadzonych pod rządem dawniejszych ustaw procesowych.

Z mocy art. 425 § 1 K. P. C. w sprawach majątkowych skarga kasacyjna na orzeczenia 2-ej instancji zasadniczo nie służy, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia nie przenosi pięciuset złotych. Nie służy również w sprawach o ochronę zakłóconego lub przywrócenie utraconego posiadania (art. 425 § 3). Wyjątkowo w tych ostatnich sprawach dopuszczona jest skarga kasacyjna w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie do czasu wprowadzenia przymusowej regulacji hipotecznej drobnej własności ziemskiej (art. XX § 1 przep. wpr. K. P. C.). Do tego też terminu sprawy posesoryjne w sądzie okręgowym, jako 2-ej instancji, w rzeczonych okręgach rozpoznawane będą przez jednego sędziego (§ 2 tegoż art.).

Przytoczone przepisy wskazują, że podstawą rozróżnienia spraw, które z mocy art. XLV § 4 i XLV¹ § 1 przep. wpr. K. P. C. mają być rozpoznawane kolegialnie, od spraw, które można rozstrzygać jednoosobowo, jest w znacznej mierze okoliczność, czy w danej sprawie dopuszczalna jest skarga kasacyjna, czy nie. Dotyczy to spraw posesoryjnych oraz sporów o wartości do 500 zł. Jeżeli przeniesienie sprawy do Sądu Najwyższego jest niemożliwe, sprawa w 2-ej instancji winna być rozstrzygnięta kolegialnie, w przeciwnym razie możliwe jest (do wysokości 20.000 zł) rozpoznanie sprawy przez jednego sędziego. Tej zasady nie osłabia okoliczność, że z mocy art. 425 § 2 w niektórych sprawach przeciwko Skarbowi Państwa i związkom komunalnym dopuszczalna jest skarga kasacyjna, chociażby wartość przedmiotu zaskarżenia nie przenosiła 500 zł. Jest to bo-

wiem przypadek szczególnego uprzywilejowania Skarbu Państwa i związków komunalnych. Również nie osłabia tej zasady okoliczność, że w sprawach o wartości ponad 500 zł w wyniku orzeczenia 2-iej instancji, skarga kasacyjna czasami nie będzie służyła, mianowicie, gdy przedmiot zaskarżenia do Sądu Najwyższego nie miałby wartości, przenoszącej 500 zł. Tego rodzaju przypadki wyjątkowe nie mogą być brane w rachubę, gdy chodzi o wykrycie zasady, zasada bowiem prawie zawsze dopuszcza wyjątki.

Kryterjum powyższe, przyjęte przy skonstruowaniu przepisów art. XLV § 4 i XLV¹ § 1 przep. wpr., żadną miarą nie może być uzasadnione w sprawach, toczących się według norm poprzednich ustaw procesowych. W ustawach tych dopuszczalność skargi kasacyjnej albo rewizyjnej uregulowana jest w sposób inny. W Ust. Post. Cyw. z 1864 r. (art. 186 ust. 2 według noweli z 22 marca 1928 r. poz. 380) skarga kasacyjna nie jest dopuszczona w niektórych sprawach, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia nie przenosi 300 zł. W ustawie procesowej z 1895 r. (§ 502 znolizowany 5 sierpnia 1922 r. poz. 769, 11 sierpnia 1923 r. poz. 705 i 18 lutego 1924 r. poz. 156) rewizja nie jest dopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu sporu, o którym rozstrzygnął sąd odwoławczy, nie przekracza 300 zł, albo gdy jest wyższa, lecz nie przekracza 1000 zł, a sąd odwoławczy zatwierdził wyrok 1-iej instancji (z pewnymi wyjątkami w obu przypadkach). Wreszcie według Ust. o Post. Cyw. z 1877 r. (§ 546 znolizowany rozporządzeniem z 18 lutego 1924 r. poz. 157) rewizja nie jest dopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia nie przenosi 3000 zł (z wyjątkami z § 547).

W tych warunkach trudno zastosować nowe przepisy art. XLV § 4 i XLV¹ § 1 przep. wpr. K. P. C. do spraw, toczących się na podstawie powyższych ustaw procesowych.

Z tych przyczyn oraz na zasadzie art. 41 § 1 u. s. p. Sąd Najwyższy na wniosek Ministra Sprawiedliwości wyjaśnia:

Art. XLV § 4 i art. XLV¹ § 1 przep. wpr. K. P. C. o jednoosobowym orzekaniu w 2-iej instancji nie mają zastosowania w sprawach, wszczętych przed wejściem w życie Kodeksu Postępowania Cywilnego, z wyjątkiem przypadków, wskazanych w art. XXXVII ust. 1, w art. XL i XLII pomienionych przepisów.

RUCH SŁUŻBOWY.

Ruch służbowy w sądownictwie.

Aplikanci sądowi.

Postanowieniem prezesa sądu apelacyjnego w Lublinie:

Mianowani aplikantami: Jerzy Demieńczuk — z dn. 3 kwietnia 1933 r. i Józef-Michał Jarecki — z dn. 28 kwietnia 1933 r.

Zwolnieni na skutek podań aplikanci: Bolesław Strużak i Irena Berwidówna — z dn. 4 kwietnia 1933 r., Maksym Rotensztejn — z dn. 12 kwietnia 1933 r. i Leon Lifszyc — z dn. 28 kwietnia 1933 r.

Obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziowskich.

Miejscowość	S t a n o w i s k a					Przewodniczący sądów pracy
	Sędziowie apelacyjni	Sądy okręgowe		Sądy grodzkie		
		Sędziowie okręgowi	Sędziowie śledczy	Sędziowie sprawujący kierownictwo sądu	Sędziowie grodzcy	
Chmielnik (s. o. w Kielcach)						
Częstochowa (s. o. w Piotrkowie)					1	
Grodno		3 c.			1	
Grudziądz		1				
Jędrzejów (s. o. w Kielcach)					1	
Kraków—Podgórze					1	
Nowogródek		1 c.				
Nowy Sącz					1	
Poznań		3				
Równe		1c. i 1k.				
Sochaczew (s. o. w Warszawie)					1	
Warszawa					1	1
Wołkowysk (s. o. w Grodnie)					1	
Zakopane (s. o. w Nowym Sączu)					1	

U w a g a: k. oznacza wydz. karny.
c. oznacza wydz. cywilny.

Podania ze zgłoszeniem kandydatury na powyższe stanowiska należy wnosić w terminie czternastodniowym od daty niniejszego Dziennika do właściwego prezesa sądu.

BIBLIOGRAFJA.

Nakładem wydawnictwa „Biblioteka Prawnicza” ukazała się książka p. tyt. „Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 6 lutego 1928 r. według jednolitego tekstu z dnia 15 listopada 1932 r. wraz z ustawami i rozporządzeniami związkowymi i wykonawczymi oraz orzecznictwem Sądu Najwyższego, opracował Dr. Zygmunt Nagórski, adwokat, członek Komisji Kodyfikacyjnej”.

Wydawnictwo powyższe podaje tekst jednolity prawa o ustroju sądów powszechnych, z uwydatnieniem kolejnych zmian, jakie wprowadzały do tekstu pierwotnego cztery nowele. Ponadto przytoczono pod każ-

dym artykułem przepisy związkowe, t. zw. „Uwagi Ministerstwa Sprawiedliwości”, stanowiące wyniki obrad Zjazdu Prezesów i Prokuratorów 1928 r., wreszcie orzecznictwo Sądu Najwyższego. Poza tekstem u. s. p., wydawnictwo przytacza wyczerpująco teksty ustaw i rozporządzeń związkowych i wykonawczych, a więc nprz.: konstytucyjne przepisy o sądownictwie, przepisy o sądach pracy, instytucjach rozjemczych, o języku urzędowym sądów, o Trybunale Kompetencyjnym, regulaminy sądowe i prokuratorskie, przepisy o aplikantach, komornikach, tłumaczach, biegłych i wiele innych. Na końcu książki mieści się skorowidz.